సింగిల్ పేజీ కథ

జ్ఞానోదయం

“రొయ్యకూ ఉన్నాయి బారెడు మీసాలు. ఎందుకూ కాల్చుకోవడానికా. మూతికి మీసమున్నంత మాత్రాన మొగుడనిపించుకోడు. భార్య కోరికలు గుర్తించి తీర్చగలిగిన వాడే మొగుడు. అలా కానప్పుడు ఆ మొగుడు ఉన్నా నచ్చినా ఒక్కటే” నోటికి అడ్డు అపు లేకుండా అరుస్తూనే ఉంది సుగుణ.

“గట్టిగా అరవకే. నలుగురు విని నవ్వుతారే. పోయేది మన పరువేనే. కాస్త మెల్లగా మాట్లాడవే” బ్రతిమాలుతు న్నాడు శాంతమూర్తి.

భీమరాజు, కనకమ్మల కుమారుడు శాంతమూర్తి. సార్థక నామధేయుడు. చీమకు కూడా హాని తలపెట్టే వాడు కాదు. స్కూలుకెళుతున్న శాంతమూర్తి సైకిల్ తగిలి ఒక కుక్కపిల్ల కాలు విరిగింది. పశువుల డాక్టరు దగ్గరకు తీసుకుపోయి కట్టు కట్టించి తన కారియర్‌లోని అన్న మంతా కుక్కపిల్లకు తినిపించి ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. దాంతో ఇంట్లోను మరునాడు స్కూలులోను తిట్లు తినాల్సి వచ్చింది. అంతే కాదు. ఆ కుక్కపిల్ల కోలుకునే దాకా తన కారియర్ దానికి పెట్టి తాను పస్తులున్నాడు. తోక ఊపు కుంటూ తన వెంటే స్కూలు గేటు దాకా వచ్చే కుక్కపి ల్లను చూస్తూ ఎంతో సంతోషించేవాడు శాంతమూర్తి. ఇలా ఎన్నో. అందుకే శాంతమూర్తిని ‘దీనబంధు’ అనేవారు. ఎప్పుడైనా కోపమొచ్చినా తనలోనే బాధపడే వాడే కానీ ఇత రుల మనసు నొప్పించే వాడు కాదు.

పంటలు సరిగా పండకపోయినా అప్పు చేసి కొడు కును చదివించాడు భీమరాజు. “మావోడు గదేదో పెద్ద సదువు సదూతుంటాడు” అంటూ మీసం మెలేస్తూ గర్వంగా చెప్పుకునేవాడు. శాంతమూర్తి బి.ఏ. పాసైన నాడు భీమరాజు ఆనందానికి అంతే లేకపోయింది.

“చూడు భీమరాజూ! నీ కొడుకు చాలా తెలివైనవాడు. బి.ఇడికి పంపించు. మీ వాడు తప్పక టీచరవుతాడయ్యా” భీమరాజు మనసులో నిలబడిపోయాయి స్కూలు మాస్టారి మాటలు.

చిన్నప్పుడు పొలానికెళ్తూ స్కూలు దగ్గరకి వచ్చేసరికి ఆగిపోయే వాడు భీమరాజు. మాస్టారు చెప్పే పాఠం వింటూ నిలుచుండిపోయేవాడు. పొలానికి ఆలస్యంగా వెళ్లి ఎన్నోసార్లు తండ్రితో దెబ్బలు కూడా తిన్నాడు. ఇప్పుడు మాస్టారు మాటలు విన్నాక “నా కొడుకును మాష్టారుగా సూడాల్సిందే” గట్టిగా నిర్ణయించుకున్నాడు భీమరాజు.

“చదివింది చాలులే నాన్నా. ఏదో చిన్న ఉద్యోగం చూసుకుంటా. అప్పులు తీరాలి కదా. నీవైనా ఎన్నాళ్లని కష్టపడతావు” దిగు లుగా పలికాడు శాంతమూర్తి.

“నీవలాగనమాకురా అయ్యా. నా కట్టానిదేముందిలే. గదేదో బీడిసదు వంట. దాంతో నీకు మాట్టారు వుజ్జోగం నికార్సుగా వత్తాదంటయ్యా. నీవేమీ ఆలో సించమాక. పైసల కోసం దిగులు పడ మాక. నాన్జూసుకుంటాగా” మొండికే శాడు భీమరాజు. తండ్రి కోరిక కాదనలేక అయిష్టంగానే ఎడ్‌సెట్ రాసి సీటు సంపాదించాడు శాంతమూర్తి.

“ఫాదర్ సీరియస్. స్టార్ట్ ఇమీడియట్లీ” టెల్గ్రాం అందుకొని కుప్పకూలిపోయాడు శాంతమూర్తి.

“చేనుకెళుతుంటే బండి తిరగబడింది. బరువంతా మీద పడటంతో ఊపిరితిత్తులు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. ఒకటి రెండు రోజులకు మించి బతకడం కష్టం” ఊరు చేరాక తెలిసిన విషయమది.

“అయ్యా శాంతన్నా నీవు దిగులు పడమాక. అమ్మను బాగా సూసుకో. నాదో సిన్న కోరికరా అయ్యా. మీ మేనత్త అదే నా సెల్లెలు వుత్త తిక్కబాగుల్ది. మీయమ్మ నోటికి జడిసి మనింటికి రావడమే తగ్గించేసినాది. దాని బిడ్డ సుగుణ నీకు తెలుసు కదా. మీయమ్మనెలా ఒప్పిస్తావో మరి. నీవు మాత్రం దాన్ని మనువాడాలా అయ్యా. నీ నెత్తిన నాలుగు గింజలేసే అదురుట్టం ఆ బగమంతుడు నాకివ్వాలా. వెళ్తున్నానయ్యా. నా కోరిక తీరుత్తావు కదా” అంటూ కొడుకు చేతుల్లోనే ప్రాణం వదిలాడు భీమరాజు.

బి.ఎడ్. పూర్తి చేశాడు శాంతమూర్తి. సుగుణను చేసు కోవడానికి ససేమిరా వీల్లేదంది కనకమ్మ. “నాన్న జీవి తంలో ఏనాడు సుఖపడింది లేదు. బ్రతుకంతా మన సుఖం కోసమే గడిపాడు. ఆయన చివరి కోర్కెనైనా తీర్చి నాన్న ఆత్మకు శాంతిని కలిగించడం కొడుకుగా నా ధర్మ మమ్మా. నీకిష్టమున్నా లేకపోయినా నాన్న కోసమైనా నీవు రాజీ పడక తప్పదు” తల్లిని వేడుకున్నాడు శాంతమూర్తి. విధి లేక తల ఊపింది కనకమ్మ.

అదృష్టం కలిసొస్తే నడచి వచ్చే బిడ్డ పుడతాడంటారు. సుగుణ ఇంట్లో అడుగు పెట్టడం, శాంతమూర్తి డి.ఎస్సీ. పరీక్షలు రాయడం, టీచర్‌గా సెలెక్టు కావడం కూడా జరి గింది. “నీవు అదృష్టవంతురాలివి కనకమ్మా. కోడలు పిల్ల నీ ఇంట్లో కాలుపెట్టిందో లేదో నీ కొడుకు టీచరయ్యాడు” ఇరుగుపొరుగువారి మాటలతో కనకమ్మ మనసు మారిపో యింది.

“సుగుణా మీ మావయ్య కడసారి కోరిక కాదనలేక నిన్నీ ఇంటికి కోడలిగా తెచ్చుకున్నానమ్మా. నీవొచ్చాక మావాడు టీచరయ్యిండు. నీవే మా ఇంటి మాలచ్చిమని తెలుసుకున్నా. ఆడకూతురు లేని నాను నిన్ను కోడలిగా కాదు కూతురిగా సూసుకుంటానమ్మా. నాదేముంది. ఓ ముద్ద పడేస్తే రామా క్రిష్ణా అనుకుంటూ కాలం గడిపేత్తా. శాంతన్న నోట్లో నాలిక లేనోడు. అన్ని నీ సేతుల పెడ తుండా. అంతా నీ ఇట్టం. సల్లగా సిలకాగోరింకల్లా బత కండి” మనసారా ఆశీర్వదించింది కనకమ్మ.

ఇంట్లో పనంతా కనకమ్మే చేసేది. మొదట్లో బాగున్నా రానురాను టీవీ సీరియల్స్ ప్రభావం, ఇరుగుపొరుగు అమ్మలక్కల మాటలు సుగుణపై పనిచేయసాగాయి. పక్కవాళ్లతో తనను పోల్చుకోవడం మొదలెట్టింది.

“పేరుకు మాత్రం ఉద్యోగస్తురాని భార్యనే. కానీ ఏం సుఖపడుతున్నానని. నగలా, సినిమాలా, షికార్లా. ఏ ముచ్చట లేదాయె. తిండి మాత్రముంటే సరిపోతుందా” అనుకోసాగింది సుగుణ.

బాత్‌రూంలో కాలుజారి పడిన కనకమ్మ మంచమె క్కింది. వంటపని ఇంటి పని అదనంగా అత్తగారికి సేవలు. “అక్క సీరియల్‌లో కల్పన పరిస్థితి ఏమయిందో. నిన్నే పెళ్లాడుతాలో నీరజ ఏమయిందో, టీవీ చూడడానికే కుద రడం లేదు. ఏం బతుకో. గానుగెద్దు జీవితం” తన అసం తృప్తిని భర్తపై చూపించేది సుగుణ.

“మేనమామ కొడుకని మోజు పడి చేసుకున్నందుకు అనుభవించాల్సిందే మరి. ఏ కూలివాన్ని చేసుకున్నా హాయిగా సుఖపడేదాన్ని. ఏమడిగినా సర్దుకోమంటారు. తల్లికేమో ఠంచనుగా మందులు కొనాల్సిందే. అక్కడ మాత్రం ఏ లోటూ రాకూడదు” లేచినప్పటి నుంచి ఇదే సుప్రభాతమయింది శాంతమూర్తికి.

సున్నిత మనస్కురాలు కనకమ్మ. “నా మూలంగా నా కొడుకు మాటలు పడరాదు. నేను బతికి మాత్రం సాధించే దేముంది. నా బతుకుని ముగించాలి” నిర్ణయించుకుంది కనకమ్మ. మందులతోపాటు ఆహారం తీసుకోవడం మానే సింది. “శాంతన్నా సుగుణతో తగాదా పడమాకు. సర్దుకు పోతేనే సంసారం” ఇవే కనకమ్మ చివరి మాటలయ్యాయి.

ఇప్పుడు సుగుణ స్వేచ్ఛా జీవి. ఆడంబరాలతో పాటు అప్పులు పెరిగాయి. రానురాను సాధింపులు, వేధింపులు ఎక్కువయ్యాయి. ఇంటికి రావాలంటేనే భయపడుతు న్నాడు శాంతమూర్తి. “అకారణంగా భార్యతో ఇలా తిట్లు తినేదానికన్నా ఈ జీవితాన్ని చాలిస్తే” ఎన్నోసార్లు ఇలాంటి ఆలోచన చేశాడు.

“ఆగు. ఆత్మహత్య మహాపాపమని నీకు తెలియదా. కష్టాలకు ఎదురు నిలిచి పోరాడాలి కానీ ఓడిపోయి జీవి తాన్ని ముగిస్తావా. ఇది పిరికితనం. ఇంతకూ నీకొచ్చిన కష్ట మేమిటి” ఉరివేసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకోబోతున్న శాంత మూర్తిని వారించాడు ఆ దారిన వెళుతున్న ఒక సాధువు. తన కథనంతా పూసగుచ్చినట్లు వివరించాడు శాంత మూర్తి. “ఇప్పుడు చెప్పింది నేను బతికి ఎవరినుద్ధరిం చాలి” బోరున విలపించాడు.

“నీ బాధ అర్థమయింది బాబూ. ఇక్కడే నీవు పొరబ డుతున్నావు. ఏ జీవైనా పూర్వజన్మలో చేసిన పాపాల ఫలి తాన్ని ఈ జన్మలో అనుభవించక తప్పదు. ఈ జన్మలో

వెలుగు రేఖ

మధ్యాహ్నం ఎండ చిరచిరలాడుతోంది. వర్షాకాలమైనా వానలెక్కడివి. ఎప్పుడైనా మబ్బుతునకలు కనిపించి సూర్యుడి వేడికి భయపడి పారిపోతున్నట్లే ఉన్నాయి. ఎండన పడి వచ్చిన నాకు ఆఫీసు ఏ.సి.తో ప్రాణం లేచొచ్చినట్లయింది. బ్యాగు బరువు దించుకుని చూస్తే ఆఫీసంతా కోలాహలంగా అనిపించింది. చిన్నగా నవ్వుకున్నాను. 'ఉండదూ మరి - అందునా అరియర్స్ అందుకోబోతున్న రోజాయె' అందరూ ఎప్పుడో లెక్కలు కట్టేశారు. ఎవరికెంతొస్తుందని రణగొణగా ఉన్న అందరి డిస్కషన్సూ ఎవరెలా ఖర్చుపెట్టబోతున్నారన్న దానిపైనే.

పక్కసీటు పద్మ ఉత్సాహంగా పలకరించింది. "ఏమండీ! మా ఆయన నేను గాజులు కొనుక్కుందుకు ఒప్పుకున్నాడు తెల్సా" అంటూ. మా అందర్లోకి పెద్దదయిన రాధా మేడమ్ అందుకుని "అవునమ్మాయ్! ఇప్పుడే అన్నీ కొనుక్కుని ఎంజాయ్ చెయ్యడమే బెటర్! లేదంటే ఇదిగో నాలా మొత్తం పిల్లల ఖర్చులకే సరిపోతుంది. ఒక సరదా లేదూ పాడూ లేదు" అని నిట్టూర్చింది.

ఎదురు సీటు సుబ్బారావుగారేమో ఫ్లాటు కొనుక్కోలేకున్నా అడ్వాన్సన్నా ఇచ్చేస్తాట్ట. మిగిలింది కాసింతా మాంగారు సర్దకపోతారన్న ఆశ ఆయనది.

ఇంతమంది ఆశలూ తీరాలంటే ఈ అరియర్సేవిటి ఆఫీసు బడ్జెట్టే సరిపోదు అనుకుంటే నవ్వొచ్చింది. ఆలోచనల్ని తుంచేస్తూ అడిగింది వసుధ "నువ్వేం కొంటున్నావని".

"ఆలోచించాలి. ఇంతవరకూ ఏదీ నిర్ణయమవ్వలేదు. నాకూ ఎన్నాళ్ల బట్టో రవ్వలదుద్దులు కొనుక్కోవాలన్న కోరిక."

సాయంకాలం బయల్దేరేప్పటికి సగం దారిలో చినుకులు మొదలయ్యాయి. గట్టిగా కురిస్తేనన్నా బావుణ్ణు నీళ్ల సమస్యన్నా తీరిపోను. ఊరికే నాలుగు చినుకులు నేలని తడిపి వెళ్తున్నాయి. ఇంటిని చేరే లోపల నా కోరిక విన్నట్లు నిజంగానే వర్షం పెద్దదయింది. కెనటిక్ పార్క్ చేసి లోపలికి వెళ్లబోతూ చూశాను. ఎవరో చిన్నపిల్ల యూనిఫామ్‌లో గోడవారగా నించునుంది. 'బహుశా వాన గనుక నిలుచుంది గామోసు' అనుకుంటూ తాళం తీసుకు లోపికెళ్లాను.

తల తుడుచుకుని బట్టలు మార్చుకుని కాఫీ కప్పుతో కిటికీ పక్కన సెటిలయ్యాను. కిటికీలు బయటి ప్రపంచానికి వాకిళ్లని ఎవరో అన్నది ఎంత సత్యం. వెచ్చటి కాఫీ గొంతు దిగుతున్నా ఇంట్లో ఒంటరిగా ఉన్న దిగులు మనసును తొలుస్తూనే ఉంది. ప్రదీప్ ఉంటే బావుణ్ణు. ఇలా ఇద్దరూ ఉద్యోగాలు చేస్తుంటే ఇవన్నీ తప్పవుగా. నేను వచ్చేసరికి సాయంత్రమవుతుంది. ప్రదీప్ అప్పటికి నైట్ డ్యూటీకి వెళ్లిపోయుంటాడు. తిరిగి రేపు నేను ఆఫీస్‌కి వెళ్లబోయే ముందే రావడం. అందుకే చందూ చిన్నవాడయినా హాస్టల్లో చేర్చాల్సొచ్చింది. అన్నిటికీ దూరాల్ని కలిపే దారల్లా టెలిఫోన్లే శరణ్యం. 'ఏమిటో! డబ్బు లెక్కు వయ్యే కొద్దీ మనసులు చిన్నవవుతున్నాయేమో.'

బయట వర్షం ఎక్కువయినట్లుంది. కిటికీలో నుంచి చూసేప్పటికి ఆ పిల్ల వణకుతూ ఇంకా అక్కడే నిల్చుని కనిపించింది. 'అయ్యో తడిచిపోయింది' అనుకుంటూ గొడుగు పట్టుకు గేటు వరకూ వచ్చి లోనికి పిల్చాను ఎవరో పాపం! వాళ్ల అమ్మ తీసికెళ్లను రాలేదేమో. అయినా ఇంత చిన్నదాన్ని స్కూలు నుండి తెచ్చుకోవద్దూ. వాళ్ల అమ్మానాన్నలు కూడా మాలాగే ఆఫీసుల్లో ఇరుక్కుపోయారేమో అనుకునేసరికి ఎవరో చెళ్లున చరిచినట్లయింది. అమ్మ రాలేదని ఏడుస్తున్నట్లుందని సముదాయించి టవలిచ్చాను. వాన తగ్గాక నేనయినా విడిచొద్దామని అడిగాను వాళ్ల ఇల్లెక్కడని. సమాధానం రాలేదు గానీ కాసింత సేపు ఆ పిల్ల దుఃఖసంద్రమే అయింది. లాలనగా అడిగాక వెక్కిళ్ల మధ్య చెప్పటం మొదలెట్టింది.

"మేము ఆ పక్కవీధిలో ఉంటామాంటీ. నేనూ, అమ్మానే ఉంటాం. నాన్న దేవుడి దగ్గరకెళ్లిపోయాడంట. నిన్న..." వెక్కిళ్ల మధ్య మరోసారి దాని కళ్లు వరదలయ్యాయి. అసలా వెక్కిళ్ల మధ్య చెప్పటం దానికి సాధ్యమవ్వట్లేదు. కాసేపటికి మళ్లీ ప్రారంభించింది. "నిన్న అమ్మని లారీ గుద్దేసిందట. పోలీసులు అమ్మని తీసుకెళ్లిపోయారంట. అమ్మ కూడా నాన్న దగ్గరకే వెళ్లిపోయిందనీ, ఇంకెప్పటికీ అమ్మ రాదనీ పక్కింటి పద్మత్త చెప్పింది. నాకు అమ్మ కావాలాంటీ" అంటూ బావురుమంది. నా మనసు మొద్దు బారిపోయింది. కనీసం ఐదేళ్లన్నా లేవు ఎందుకింత కష్టం.

'మరి ఈ పాప తాతగారు వాళ్లు వెతుక్కుంటున్నారేమో' అదే అడిగాను. సమాధానంగా "వాళ్లెవ్వరూ రారంట. ఎందుకంటే మా అమ్మా నాన్న వేర్వేరు కులమంట. అట్లాని మా అమ్మ పద్మత్తతో చెప్తుండేది" అంది. దాని చిన్ని చెక్కిళ్లపై జారే కన్నీళ్లనీ, వదలని కులం కంపుని తల్చుకుంటే రోతప్పించింది.

చీకటి చిక్కబడింది. దానిని లోనికి పిల్చి మా వాడి చొక్కా ఇచ్చి మార్చుకొమ్మని భోజనం పెట్టాను. చాపపైన పడుకోబెడితే ఏడ్చి అలసిపోయినట్లుంది. వెంటనే నిద్రలోకి జారిపోయింది. దాని పేరు 'ప్రేమ' అట. బహుశా వాళ్ల అమ్మ, నాన్నల ప్రేమకు గుర్తేమో. మనసంతా చేదుగా అయిపోయింది. భోజనమూ చెయ్యబుద్ధవ్వలేదు. మాదీ ప్రేమ వివాహమే. 'ఒకవేళ మేమిద్దరమూ చచ్చిపోతే చందూ కూడా ఇలానే అయిపోతాడా' అనుకుంటే గుండె వణికిందోసారి. కులమంటే ఎంత పట్టింపు ఉంటే ఇంత చంటిదాన్ని ఇలా ఎలా వదిలేయగలిగారు. ఇప్పుడేమిటి చేయడం. రేపు ప్రదీప్ వచ్చాక తీసుకెళ్లి అనాథాశ్రమంలో చేర్చేస్తేనే. ఆలోచిస్తూ ఆ పిల్లవంక చూశాను. నిద్దట్లో అది ఇంకా వెక్కుతోంది. ప్రదీప్‌కెల్లా చెప్పడం. ప్రదీప్ ఎప్పుడూ ప్రేమికుల్నే బలపరిచేవాడు. ప్రదీప్ స్నేహితులెవరైనా ఇలా ప్రేమించి పారిపోయొస్తే వచ్చేది మా ఇంటికే. కథలన్నీ కంచికి చేరేట్లు ప్రేమికులంతా పెళ్లికి తిరుపతికి పరిగెత్తడం మామూలేగా. వెంటనే తను వాళ్ల పెళ్లి జరిపించి ముందుజాగ్రత్తగా రిజిస్ట్రేషన్ చేయించి వీలైతే వాళ్ల వాళ్లని ఒప్పించి పంపేవాడు. వాళ్ల పెద్దవాళ్లతో మొహం వాచేట్లు చీవాట్లు తిన్న సందర్భాలూ బోలెడు. అందుకే నేను ప్రేమపెళ్లిళ్ల పేరయ్య అంటూ వెక్కిరించేదాన్ని. ఎప్పుడైనా "నీకెందుకురా ఇవన్నీ" అంటే "వీళ్లంతా మన వాళ్లురా, మనమంతా ప్రేమికులం. మనది ప్రేమకులం. కొన్నాళ్లకు చూడు కులాలన్నీ మానిపోయి మన కులమే కావాలి ప్రపంచమంతా" అనేవాడు. అయితే ఈ పిల్ల మన కులమన్నమాట.

ఈమధ్య ప్రదీప్ మెల్లిగా అప్లికేషన్లు పెడుతున్నాడు. "మనకీ ఓ పాప ఉంటే బావుంటుందిరా" అంటూ. ఒకళ్లనే చూసుకోలేక హాస్టల్లో వేశాం" అంటూ నేనే ముందు వెనకాడుతున్నాను. ఇది గుర్తుకు వచ్చాక ఈ పాపని ఎక్కడ వదలాలన్న నా సమస్యకి పరిష్కారం దొరికినట్లయింది. పాపని పెంచుకోవటానికి ప్రదీప్‌ని ఒప్పించడం కష్టమవ్వబోదు. దానికి వాళ్ల అమ్మనయితే తెచ్చివ్వలేను గానీ మేము మరో జత అమ్మ, నాన్న అవ్వగలం కదా అనుకున్నాక మనసు తేలిక పడింది. అవును! నా అరియర్స్ ఎలా సరిగా ఖర్చు చేయొచ్చో ఇప్పుడర్థమయింది. ఆ పాప పేరున బ్యాంకులో వేసి దాన్ని చదివించాలి. 'ప్రేమ'ని హాల్లో నుండి తీసుకొచ్చి బెడ్‌పైన పడుకోబెట్టాను. నిద్దట్లో నవ్వుకొంటోంది. దాని నవ్వు ముందు నా రవ్వలదుద్దుల కోరిక చిన్నదనిపించింది. దాని చిన్ని చెయ్యి మీదేసుకు పడుకున్నాను. మరో జంట కలల 'ప్రేమ' మా జంట ఒళ్లో వికసించబోతుంది. "భగవాన్! రేపటి వెలుగురేఖలు, ఆ చిట్టి గుండె దిగులు చీకట్లని పారదోలాలి."

-ఎ.భారతి (ముంబయ్)

తప్పించుకున్నా దాన్ని తీర్చుకోవడానికి మరో జన్మ ఎత్తక తప్పదు. అలాంటప్పుడు 'పూర్వజన్మకృతం పాపం భార్య రూపేణ పీడితే" అని నీవు ఎందుకనుకోకూడదు. నీ పాపాలను తొలగించడానికి దేవుడు నీకిచ్చిన అదృష్టంగా భావించాలి. నీ భార్య తిట్లన్నీ నీకు దీవెనలే అనుకుంటే నీకు కష్టాలే ఉండవు. ఆలోచించుకో" అంటూ వెళ్లిపోయాడు సాధువు.

"కష్టాలకు మరణం సమాధానం కాదు. ఎదిరించి పోరాడి గెలిస్తేనే జీవితానికి సార్థకత. నా అజ్ఞానాన్ని తొలగించిన మీకు కృతజ్ఞతలు. నేను చావను, చావను" కలవరిస్తున్నాడు శాంతమూర్తి.

"ఈ రోజు స్కూలుకు వెళ్లరా. కలవరిస్తూ పడుకున్నారు" తట్టి లేపింది సుగుణ. ఉలిక్కిపడి లేచాడు శాంతమూర్తి.

"అంటే ఇంతసేపు నేను కలగన్నానన్నమాట. కలలోనైనా చక్కని జ్ఞానోదయం కలిగింది" హుషారుగా లేచాడు. అన్ని బంధాలు తెంచుకున్న నిస్సంగునిలా, శత్రువుని జయించిన వీరునిలా మహదానందంతో పాఠశాలకు బయలుదేరాడు శాంతమూర్తి.

-టి.రామాంజనేయులు (హొలహర్వి)